

ЈП ГАС ТЕМЕРИН
НОВОСАДСКА 421
ТЕМЕРИН

ПЛАН И ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА ЗА 2017 ГОДИНУ

ТЕМЕРИН, НОВЕМБРА 2016

Садржај	
1.УВОД	3
2.ДЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА	4
3.ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ПРЕДУЗЕЋА	6
4. СПЕЦИФИЧНОСТИ РАДА ПРЕДУЗЕЋА И ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ.....	9
5. ПЛАНСКЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ЗА 2016 ГОДИНУ.....	16
5.1. Преглед и пројекција физичког обима преузимања и испоруке ПГ у 2016.....	17
5.2. Пројекција финансијских прихода од продаје гаса и трошкова Набавке гаса	18
5.3. Преглед финансијског извештаја и пројекција за XI и XII месец За 2016 годину.....	19
5.4. Преглед цена гаса за јавно снабдевање и цена за приступ систему за дистрибуцију гаса	22
5.5. Преглед и пројекција броја потрошача по групама потрошње	24
6. ПЛАН ЗА 2017 ГОДИНУ	26
6.1. План физичког обима преузимања и испоруке гаса за 2017 годину.....	26
6.2. План броја запослених радника за 2017 годину.....	27
6.3. План инвестирања у 2017 години	28
7. ПЛАНИРАНИ ТРОШКОВИ И РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА ЗА 2017 ГОДИНУ.....	30
8. ЗАКЉУЧАК	34

1.УВОД

План и програм пословања, треба да представља базни документ предузећа кад су у питању све пословне активности усмерене ка остваривању плана. Дакле он треба да буде и идеја водила и да се све активности прилагођавају њему са циљем да се оствари пројекција плана. Зато га и усваја Надзорни Одбор и Скупштина Општине као оснивач предузећа. План би требао бити постављен што амбициозније како би покренуо запослене да се максимално ангажују, а у исто време и реалан како би се то могло и остварити, јер претенциозан план може довести до тога да се запослени деморалишу и тако не остваре ни онај део који је реално могуће остварити. Реалан план је веома тешко направити због чињенице да има много фактора који утичу на реализацију плана а нису под контролом самог предузећа. Прво живимо у земљи где је врло тешко било шта планирати на дужи временски период јер је економска ситуација таква каква је. Друго предузеће има такву структуру потрошача да се гас доминантно троши као енергент за загревање, дакле у зимском периоду па метеоролошке прилике знатно утичу на количину потрошеног гаса, а њих је веома тешко предвидети. Треће, цену енергента одређују државне институције тј. нису под директном контролом самог предузећа па је самим тим тешко планирати и приходе и расходе. Сама цена и њена константност је битан фактор да ли ће се корисници енергента гаса за потребе грејања одлучити за гас или за неки алтернативни начин грејања што у највећој мери утиче на количине гаса које ће предузеће успети да дистрибуира и прода. Пошто предузеће „живи“ од разлике између набавне и продајне цене гаса, а продајна цена је фиксна и дефинисана од стране државних органа, а улазна варира јер је зависна од курса долара и ситуације на тржишту нафте, јасно је да се не може предвидети планирана зарада. Довољно је да се деси значајнија промена само курса долара у месецима велике потрошње (децембар, јануар, фебруар) и да то анулира зараду од неког претходног периода или чак одведе предузеће у губитак. Ова ограничења су реално присутна и у тренутку израде овог плана, а ми ћемо и поред тога покушати израдити што реалнији план. Примера ради, сведоци смо наглог скока вредности долара од тренутка председничких избора у САД, што ће значајно утицати на набавну цену гаса и већ за новембар можемо очекивати значајно смањење зараде.

2. ДЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА

Предузеће има непромењену делатност у односу на претходну годину и да се не понављамо, обавља је у складу са законским условима. Предузеће је у основи лиценцирано за три делатности и то:

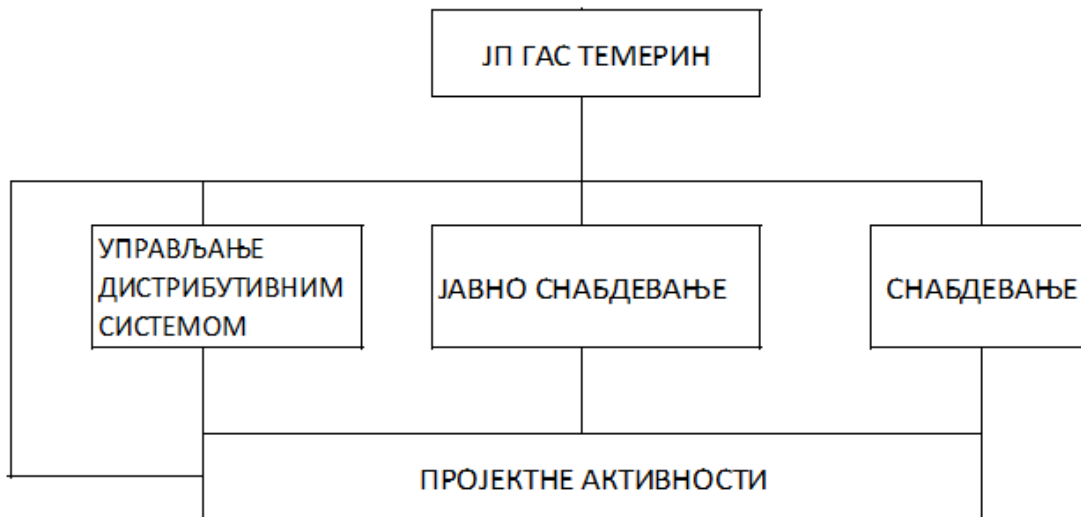
- Управљање дистрибутивним системом природног гаса. То подразумева управљање и одржавање целокупне гасне мреже и свим кућним мерно регулационим станицама, као и мерно регулационим станицама на местиме преузимања гаса. Гледано и по обиму прихода од ове делатности а и по обиму радних активности које из тога проистичу, ово је доминантна делатност предузећа. Цена услуге коју сви потрошачи гаса плаћају за коришћење дистрибутивног система, је у потпуности под контролом државних институција, конкретно АЕРС-а (АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ), а са друге стране су законом реулисане све активности на одржавању мреже.
- Јавно снабдевање природним гасом, је такође значајна делатност, опет у великој мери потпуно ограничена и прописана законом о енергетици и одговарајућим правилима АЕРС-а. Она подразумева уредно снабдевање потрошача гаса који имају статус јавног потрошача. По закону су сви потрошачи који на годишњем нивоу потроше мање од 100.000 кубних метара гаса, јавни потрошачи. У нашем случају на јавну потрошњу одлази око 90 % од испоручене количине гаса. Наравно јавно снабдевање значи, потпуно регулисане цене, које у складу са законом и одговарајућим правилницима одређује АЕРС. Ма шта то значило, треба рећи да је регулатива таква да иде на штету јавних снабдевача, и да сви који се баве јавним снабдевањем трпе велике губитке на овој делатности. По текућим правилима, предвиђено је да се губици надокнаде путем такозваног корекционог елемента, приликом наредног одобравања цена. Опет се ту јавља проблем, па се то не може у потпуности остварити, па су јавни снабдевачи у сталној трци за изгубљеном добити, и нема шансе да ту трку могу добити.
- Снабдевање природним гасом, је трећа делатност предузећа. Снабдевање представља две законом предвиђене могућности. Прва је да предузеће има право по закону да се појави као трговац гасом на ширем тржишту. То практично значи да сваки потрошач гаса има право да изабере свог снабдевача. Али због неускалађености неких прописа око пореза, ова делатност је потпуно неисплатива. Наиме ако би ми на пример некога у Новом Саду снабдевали гасом, тај би од нас куповао гас, а користио би услугу свог локалног дистрибутера за дистрибуцију гаса. У том случају би услугу коришћења дистрибутивног система оптерећивао ПДВ са 20 %, а ако гас купује од свог локалног дистрибутера онда је ПДВ на коришћење ДС 10 %. Друга могућност снабдевања као делатности јесте, снабдевање такозваних квалификованих потрошача, тј. оних потрошача који за сопствене потребе потроше најмање

100.000 кубика гаса годишње. За ову врсту снабдевања важи правило слободног формирања цене гаса. Та слобода у формирању цене подразумева само уски сегмент који се односи на манипулативне трошкове и зараду снабдевача, док доминатни део разлике у цени који се односи на трошкове дистрибутивног система, не подразумева слободу. Напротив цена дистрибутивног система је она која је одређена и одобрена од стране АЕРС. Ипак се на том сегменту тржишта може остварити пристојна зарада, односно не ствара се губитак. Проблем је једино што ми имамо само једног таквог потрошача, који у потрошњи гаса учествује са око 8 %.

Треба напоменути да је предузеће иако једно правно лице, обавезно да води посебна књиговодства за сваку од ове три делатности, па и да посебно исказује завршне рачуне за сваку делатност. То наравно изискује значајно више посла и повећан број запослених. Такође је законом забрањено финансирати неку од делатности, преливањем средстава из друге делатности.

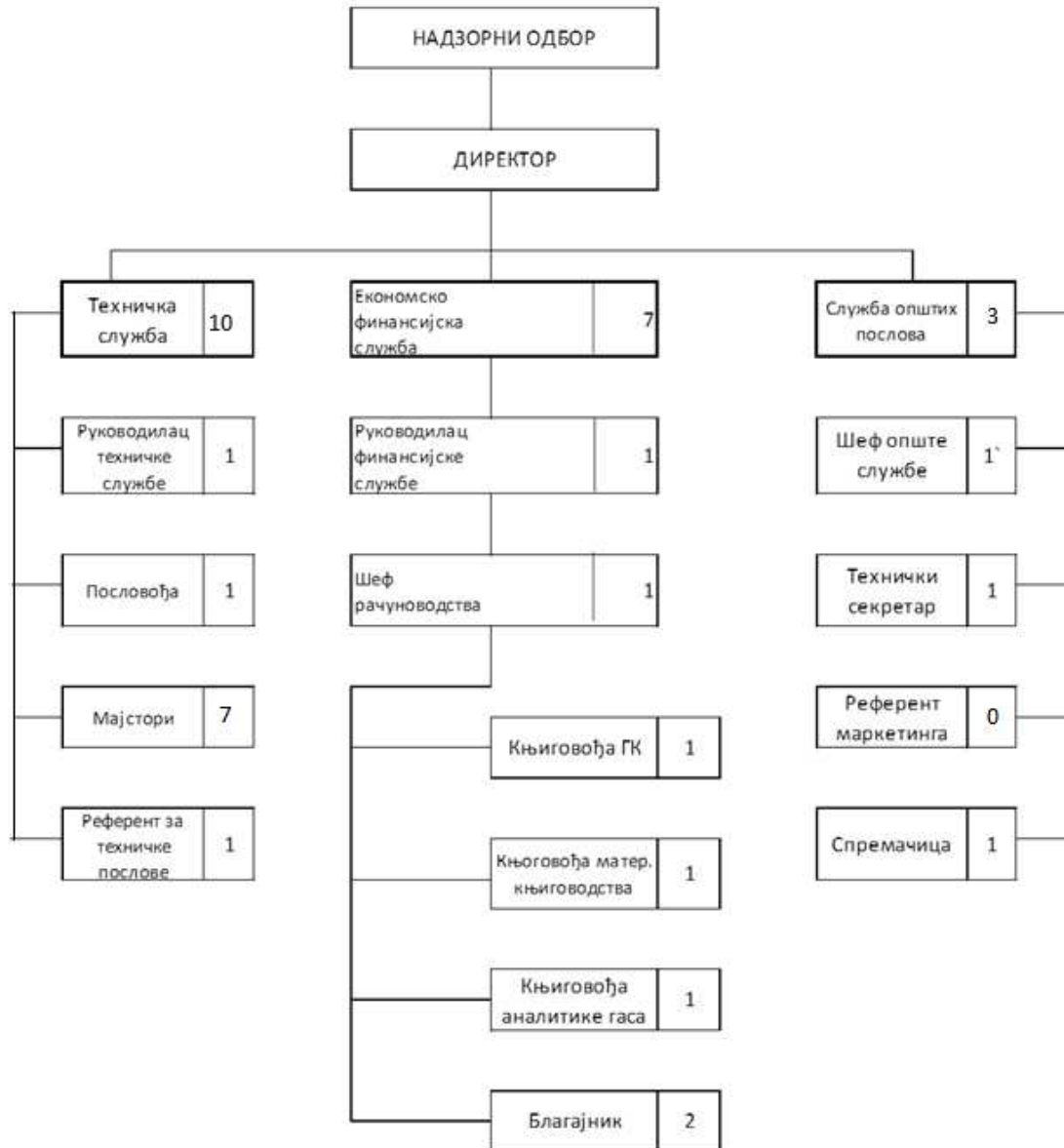
3.ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ПРЕДУЗЕЋА

ЈП Гас Темерин, је регистровано у складу са законом а послује као јединствено привредно друштво, у оквиру кога има више делатности и организационих јединица. Шематски изглед по делатностима је представљен на слици 1.

Сл 1. Шематски приказ делатности предузећа

Као што се види из шеме, обављање осталих делатности одвија се преко посебно за сваку прилику, формираних пројектних тимова.

Слика 2. Организациона структура са бројем извршиоца ЈП Гас Темерин

По шеми са Сlike 2. се види да је тренутно запослених у ЈП Гас Темерин 21, али је потребно истаћи да поред ових извршиоца имамо и двоје који су на стручној пракси и који активно учествују у реализацији послова.

Надзорни Одбор

1. Ињац Здравко , дипл.ецц, председник, именован решењем Скупштине општине Темерин на XXIV седници, одржаној 24.10.2014. године.
2. Томишић Станислав , дипл.ецц, члан, именован решењем Скупштине општине Темерин на IIIседници, одржаној 27.06.2016. године.
3. Ђураки Љубица , дипл. правник , члан, именован решењем Скупштине општине Темерин на XI седници, одржаној 10.06.2013. године.

ВД Директор предузећа

Гајо Козомора, дипл.инж.ел., именован на период до 1 године решењем Скупштине општине Темерин на VII седници, одржаној 12.09.2016. године.

Шефови организационих јединица:

1. Томић Слободан , дипл.ецц, шеф финансиско економске службе
2. Радуловић Родољуб, дипл. инж. Маш , шеф службе за дистрибуцију
3. Ђураки Љубица , дипл.пр. , шеф службе општих послова
4. Сворцан Станислава , дипл. ецц, шеф рачуноводства

4. СПЕЦИФИЧНОСТИ РАДА ПРЕДУЗЕЋА И ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ ПОСЛОВАЊА

Да би се план поставио на реалним основама, нужно је поћи од анализе пословања предузећа у претходним годинама. Обзиром на велику динамичност промена, у изради плана није могуће исту тежину дати већем броју година из непосредне прошлости, па ћемо се базирати на 2015 годину и 10 месеци из 2016 године, за које имамо реалне параметре. Наравно да сам план као и на постављене циљеве, утиче много фактора, који се у основи могу поделити на две групе. Прву групу сачињавају екстерни фактори, на које предузеће не може утицати у реалном времену. Другу групу чине интерни фактори који су под непосредном контролом предузећа.

Кад су у питању екстерни фактори, они се могу сврстати у неколико група, међу којима су најважније следеће:

- Фактори обавезујућег карактера
- Општи услови привређивања
- Стање на тржишту набавке гаса
- Стање на тржишту продаје гаса

Фактори обавезујућег карактера, је онај сет прописа, закона, правила, уредби и препорука који су прописани и предузеће мора да их поштује. У том смислу постоји велики број тих фактора и у наставку се даје њихов преглед-

Закони, подзаконска и интерна акта које Јавно предузеће „Гас,, Темерин примењује у свом пословању

- Закон о привредним друштвима (Сл.гл. РС 36/11,99/11,83/14 – др. закон 5/15)
- Закон о јавним предузећима (Сл.гл. РС 119/12.116/13-ут.тум. и 44/14)
- Закон о буџетском систему (Сл. гл. РС 54/09, 73/10,101/10,101/1193/12,62/13,63/13-испр.,108/13,142/14 и 68/15-др.закон)
- Закон о енергетици (Сл.гл.РС 145/14)
- Закон о раду (Сл.гл.РС 24/05,61/05,54/09,32/13 и 74/14)
- Закон о општем управном поступку (Сл.лист СРЈ 33/97, 31/01, Сл.гл.РС 30/10)
- Закон о облигационим односима (Сл.лист СФРЈ 29/78,39/85,45/89-одлука УСЈ, Сл.лист СРЈ 31/93)
- Закон о јавним набавкама(Сл.гл.РС 124/12,14/15 и 68/15)
- Закон о рачуноводству (Сл.гл.РС 62/13)
- Закон о ревизији (Сл.гл.РС 62/13)
- Закон о заштити потрошача (Сл.гл.РС 62/14)

- Закон о безбедности и здрављу на раду (Сл.гл.РС 101/05 и 91/15)
- Закон о заштити од пожара ((Сл.гл.РС 111/09 и 20/15)
- Закон о извршењу и обезбеђењу (Сл.гл.РС 31/11,99/11-др.закон, 109/13-одлука УС,55/14 и 139/14)
- Закон о привременом уређивању основица за обрачун плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (Сл.гл.РС 116/14)
- Закон о начину одређивања максималног броја запослених код корисника јавних средстава (Сл.гл.РС 68/15)
- Закон о метрологији (Сл.гл.РС 30/10)
- Закон о планирању и изградњи ((Сл.гл.РС 72/09,81/09-испр.,64/10-одлука УС,24/11,121/12,42/13-одлука УС,98/13-одлука УС,132/14 и 145/14)
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника (Сл.гл.РС 104/09)
- Закон о ПДВ-у (Сл.гл.РС 84/04,86/04-испр.,61/05,61/07,93/12108/136/14-ускл.дин.из.,68/14-др.зак.,142/14,5/15-ускл.дин.из. и 83/15)
- Закон о јавној својини (Сл.гл.РС 72/11,83/13 и 105/14)
- Закон о заштити узбуњивача (Сл.гл.РС 128/14)
- Закон о спречавању злостављања на раду (Сл.гл.РС 36/10)
- Закон о ефикасном коришћењу енергије (Сл.гл.РС 25/13)
- Закон о архивској грађи (Сл.лист СРЈ 12/98 и 13/98 испр).

као и остале законе који су у вези са обављањем редовне делатности предузећа.

Што се тиче подзаконских прописа, примењују се сви подзаконски прописи који су донети на основу горе наведених закона, а најважнији су:

- Уредба о условима за испоруку природног гаса,
- Правила о промени снабдевача,
- Уредба о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима
- Фискална стратегија за 2015. са пројекцијама за 2016. и 2017. годину,
- Методологија за одређивање цене природног гаса за јавно снабдевање
- Методологија за одређивање трошкова прикључења на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса,
- Методологија за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса,
- Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар
- Уредба о одређивању услова за пројектовање и прикључење у поступку издавања локацијских услова, као и о садржини, поступку и начину издавања услова за пројектовање и прикључење ималаца јавних овлашћења и садржини, поступку и начину издавања локацијских услова
- Правилник о садржини плана набавки и извештаја о извршењу плана набавки

- Правилник о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова
- Правилник о садржини акта којим се ближе уређује поступак јавне набавке код наручиоца
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивању књиговодствених са стварним стањем,

као и сви други подзаконски прописи којима је регулисано обављање делатности предузећа.

Најважнија интерна акта која предузеће примењује, а донета су од стране Скупштине општине Темерин, Надзорног одбора и директора су:

- Одлука о усклађивању одлуке о оснивању Јавног предузећа „Гас,, у Темерину са одредбама Закона о јавним предузећима,
- Статут Јавног предузећа „Гас,, Темерин,
- Правила о раду дистрибутивног система ЈП „Гас,, Темерин,
- Правилник о организацији ЈП „Гас,, Темерин
- Правилник о систематизацији радних места у ЈП „Гас,, Темерин
- Правилник о рачуноводственим политикама,
- Правилник о архивској грађи,
- Правилник о јавним набавкама,
- Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања

Као и друга појединачна акта која су донета од стране Скупштине општине Темерин, Надзорног одбора и директора предузећа.

Дакле ово су фактори који уређују правила и оквире у којима предузеће егзистира. Битно је овде истаћи да је тржиште гаса односно прописи који га уређују, у већој мери у складу са прописима односно директивама ЕУ. У том смислу се може рећи да је ово млада област и да је као таква изложена сталној потреби прилагођавања. У том смислу није без значаја чињеница да још увек имамо потребу дорађивања и усклађивања не само законских решења већ и читавог низа подзаконских аката из ове области. То свакако значајно утиче на рад предузећа, јер своје унутрашње прописе и активности морамо усклађивати, а то захтева стално учење и рад на регулативи.

Општи услови привређивања су од огромног значаја. Сви знамо да су прилике на овом плану веома сложене јер су у току многе реформске мере и транзициони период, и да у таквим условима су многе ствари непредвидиве а често и изнуђене. Такође смо сведоци веома динамичних промена на глобалном нивоу, и да оне у

огромној мери утичу на малу привреду и државу као што је наша. Ни моћне економије нису имуне на промене те природе а камоли наша сићушна економија. Сви смо сведоци још увек високе незапослености, слабе платежене моћи становништва и периода наговештаја изласка из дугогодишње рецесије. То све у огромној мери утиче на предузеће. Примера ради, Србијагас се полако препушта тржишту односно скида се са државне касе. То је натерало Србијагас да до крајњих граница заоштри плаћање, а то тера све његове дужнике на примену истих мера. Имајући у виду да су процеси принудне наплате, веома спори и веома неизвесни у погледу исхода, јако мали број дистрибутера може (углавном оних већих и са већих градских подручја који уз то имају повољну структуру потрошача) пратити захтеве добављача гаса у погледу плаћања. Имајући то у виду, блокада рачун не би никога требала изненадити.

Тржиште набавке гаса је од круцијалног утицаја на наш рад. Знамо сви да смо енергетски изузетно зависни а посебно на тржишту нафте и природног гаса. Постојећа инфраструктура гасовода нас усмерава практично само на једно тржиште набавке гаса, али и услови плаћања и текућа дуговања. Мада је тржиште декларативно отворено, у пракси имамо само једног добављача гаса и није реално очекивати да се та ситуација промени у скорије време. То наравно одлучујуће утиче на рад предузећа и ставља га у потпуно завијан положај. Ми уопште нисмо у ситуацији да преговарамо о набавци гаса, већ нам се достављају услови које морамо прихватити.

Продајно тржиште гаса је такође само декларативно отворено, односно слободно, али је реална ситуација таква да праве слободе тржишта нема. У том смислу и предузеће нема реалне могућности за проширење обима пословања, већ је ограничено на постојеће купце. Такође треба имати у виду да ми као земља немамо дугороочну и стабилну енергетску политику, а то изазива повремене крупне поремећаје у нашем раду. Природни гас као енергент је у претходне две године прелазео из групе најскупљих до групе најјефтинијих енергената. Такви скокови делују шокантно на све учеснике на тржишту, па и на нас и уносе велике поремећаје, а процес планирања значајно посложњавају.

Унутрашњи фактори од утицаја су такође веома бројни. Неки од њих су под контролом руководства предузећа али има и оних за које се то не може рећи. Међу њима су од огромног утицаја следећи:

- Висина трошкова пословања
- Ликвидност
- Губици гаса у мрежи

Сва три фактора су од огромне важности и морају бити предмет сталне пажње предузећа. Нажалост, годинама уназад су они само декларативно били под пажњом предузећа. То није био случај само код нас, већ је то била уобичајена појава.

Трошкови пословања су по природи ствари морали увек бити под контролом, али нажалост то није увек био случај. Одсуство контроле трошкова увек доводи до њиховог неконтролисаног раста. У последњих годину дана, трошкови су под сталном пажњом. Нажалост има доста трошкова на чију висину предузеће нема утицаја. То су сви трошкови фискалног карактера (порези на имовину, пдв, посебни порези, чланарине у коморама и удружењима, трошкови лиценци фирме и појединаца, продужавање разних уверења и томе слично, енергенти и комуналне услуге, пт трошкови, трошкови судских поступака итд). Практично предузеће наравно може потпуно или делимично да контролише мањи део трошкова, као што су трошкови горива и одржавања аутомобила, трошкови премија осигурања, трошкови потрошног материјала, трошкови репрезентације, трошкови плата, трошкови путовања и томе слично. Ми смо све трошкове који нису потпуно у функцији посла потпуно елеминисали а све друге трошкове анализирамо и покушавамо да их смањимо. Резултата има што ће се видети у даљем делу плана, али су уштеде по том основу такве да их вишеструко надмаши рецимо скок цене гаса. Ипак се може рећи да је овде постигнут значајан напредак и да трошкове стално пратимо и анализирамо и предузимамо мере за њихово свођење у планиране оквире.

Ликвидност, је један од најважнијих параметара предузећа. Чак и предузеће које остварује значајне профите, ако не одржава ликвидност оно се урушава и неумитно почиње да пропада. Неликвидност увек и неизбежно доводи прво до пада обима рада, затим смањује профит и убрзо постаје проблем ван контроле. Врло често се ликвидност може поредити са кисеоником. Примера ради потпуно здрав организам у недостатку кисеоника доводи до престанка функционисања организма. Исто је и са ликвидношћу, чији изостанак полако гуши предузеће и доводи до онемогућавања даљег рада. ЈП Гас је просто и неосетно увучено у тај проблем, јер није имало строги механизам који би одржавао ликвидност. У протеклим годинама је предузеће остваривало чешће добит него што је исказивало губитак. У том периоду су трошкови били ван контроле јер се трошило више него што се зарађивало и ликвидност је слабила, па се уместо усклађивања трошкова са могућностима, улазило у раст дугова према добављачу гаса. То значи да је предузеће трошило туђи новац, а новац као и свака роба има своју цену, и та цена је веома висока и она је временом појела све профите које би предузеће остваривало. Годинама уназад је предузеће имало негативне финснијске приходе по основу камата, на нивоу између 3,5 и 5 милиона динара. Таква дискрепанца је даље слабила могућности предузећа и сада смо на граници опстанка, односно боримо се за ваздух или просто преживљавање. Дугови према Србијагасу су нарасли на изузетно висок ниво, а цена тог дуга је изузетно висока. Тренутно само по основу камата предузеће дугује цца 17,5 милиона динара а у првој половини године смо платили око 10 милиона динара камата. Узрок свему овоме јесте општи недостатак финансијске дисциплине који је врло брзо постао правило. У то живо блато је увучен огроман број привредних субјеката па наравно и

физичких лица. Наравно да ни ЈП Гас није био узузетак. Сведоци смо пропасти многих банака, јер се ланац дуговања на њима завршавао. Зато је сада одржавање ликвидности највећи задатак предузећа. Да би се предузеће извукло из дубоке кризе, неопходно је драстично повећати наплату а то је неописиво тежак задатак. Наиме наша потраживања су нарасла на енормно велики износ. Релативно мали број физичких лица и малих предузећа дугују велике износе, које нису у стању измирити. Тиме су они постали и наш проблем, и ми једноставно морамо водити рачуна да их потпуно не угушимо. Ако их угушимо прети опасност да нам пропадну велики износи. Значајан део тих потраживања су временом постали веома спорни, и то мултипликује проблем. Све ово указује да се мора и даље одржавати ригорозна финансијска дисциплина, али уз веома велику дозу опрезности. Нажалост то није никада лако, а посебно у овим тешким и сложенима временима, у којима и држава и већина предузећа и појединаца плаћа невероватно високу цену неконтролисаног трошења, у протеклом времену.

Губици гаса у мрежи су такође фактор од великог значаја. Ми смо у 2014 години имали губитак гаса од око 4 % или претворено у новац близу 10 милиона динара, што је износило око 30 % од зараде предузећа. Да се разумемо није могуће тај губитак у потпуности елеминисати, јер то нико није успео ни у развијеном свету. Али тај губитак се мора свести на разумну меру. После годину дана бављења овим проблемом, дошли смо до закључка да је можда и половина тог губитка, виртуалне природе. Односно он се бележи на папиру али њега у стварности нема у том обиму. Односно он је последица непрецизног и непотпуног читавања а није искључена ни могућност да има појединаца који свесно манипулишу подацима. Таквих појединаца поуздано је утврђено има код потрошача, али вероватно и код нас. Да би те могућности манипулације свели на минимум, увели смо сталне контроле не само потрошача, него и наших радника. Недостатак радника и велики број непланираних активности, нас спречава да ту контролу омасовимо. Навешћемо само два најсвежија примера. Открили смо потрошача који је врло прецизним захватом и готово невидљивим успео да блокира механизам бројача, чиме је узимао гас а до то мерило није показивало. Други пример је да је један потрошач одавно искључен а сет му је блокиран и пломбиран. Контролом је утврђено да је он нашао начина да троши гас и то у значајним количинама. Наравно да таквих случајева има много више, а да не говоримо о проблемима везаним за приступ мерним уређајима. У време изградње гасне мреже, није се знало за овај проблем па су уређаји за читавање постављани без икаквог критеријума иза куће, у шупама, таванима и томе слично. Данас би требала велика средства да се ти недостаци исправе. Имамо и један систематски проблем легалне „ крађе „. Наиме мерач протока гаса на месту преузимања гаса са транспортног система Србијагаса, је у законски прописаним границама толеранције односно грешке мерења, али у плусу за скоро 1 %. То значи да да ми у старту имамо губитак гаса од 1% и да немамо могућност да то отклонимо. Ово је последица

примене истог критеријума исправности и за велике појединачне мераче протока и за мале кућне мераче. У сваком случају овај губитак мора се ставити у потпуности под контролу и мора се свести на прихватљиву меру.

Дакле при постављању циљева предузећа у 2017 години, треба имати на уму све ово што је наведено, а што може пресудно утицати на степен оставрења циљева. Дакле имамо врло сложен задатак да дефинишемо циљеве. Задатак је веома тежак јер, има пуно непознаница, и то траје деценијама. Тако је постала навика да се циљеви постављају веома неодговорно и необавезујуће. По правилу да би се нешто звало циљ, мора испуњавати нека правила. Приликом постављања циљева мора се водити рачуна да они морају бити:

- ❖ Конзистентни , то јест да нису у супротности
- ❖ Одређени по приоритетима,
- ❖ Мерљиви , то јест не могу бити описног карактера. По правилу постављени циљ ако није мерљив, постаје произвољан, па се мора учинити напор да циљеви буду конкретизовани

Имајући у виду напред изнето , предлажемо следеће циљеве за 2017 годину:

- 1. Обезбедити стабилно и сигурно снабдевање природним гасом**
- 2. Дуговања према Србијагасу и банци са садашњег нивоа од цца 80 милиона динара , смањити у што већој мери (бар за 20 милиона)**
- 3. Пословни губитак свести на нулу, како би се поставила здрава основа за прелазак у трајно позитивно пословање**
- 4. Достигнути ниво смањења трошкова пословања одржати на истом нивоу**
- 5. Губитке гаса у мрежи свести на 2 %**

Ово је сасвим пристојна листа циљева, јер не треба претеривати и писати све оно што се жели. Такође треба имати у виду да се из ових циљева може извести много других циљева, чије остварење може довести до остварења једног од ових циљева. Битно је такође истаћи да се мора направити оперативни план рада, који треба да доведе до остварења постављених циљева.

5. ПЛАНСКЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ЗА 2017 ГОДИНУ

Као плански основ за израду плана за 2017 годину, узимају се основне величине као што су, планирани обим испорука гаса, уговорни односи са добављачем гаса, планске набавне цене гаса, продајне цене гаса.

Физички обим преузимања и испоруке гаса се одређују на бази испорука гаса у 2015 години, и оствареног обима испорука гаса за првих 10 месеци у 2016 години, са пројекцијом испорука до краја 2016 године.

ЈП Гас Темерин, има дугорочни уговор са Србијагасом, о испорукама гаса, где су уговорени сви важни параметри као што су:

- Уговорене количине по месецима и категоријама потрошача
- Начин мерења преузетих количина
- Места преузимања
- Начин утврђивања квалитета гаса
- Начин формирања цена гаса
- Начин фактурисања
- Начин плаћања
- Валута

За израду плана за 2017 годину, најважнији параметар јесте набавна цена гаса. Набавну цену гаса утврђује ЈП Србијагас, по уговореној методологији, и доставља је АЕРС у виду предлога. АЕРС достављени предлог разматра и усаглашава са предлагачем и у форми предлога је доставља Влади РС на усвајање. Усвојена цена се објављује у Службеном гласнику РС.

Као што је већ речено и препоручено смерницама, као полазиште за израду плана за наредну годину, дају се остварени резултати у претходној години. Како се план прави за 2017 годину, а 2016 пословна година још није завршена, то се прави пројекција основних планских величина у 2016 години, која се добија тако што се посматрају остварене планске величине за претходни протекли период, и на њих се додаје пројекција оставрења за преостали временски период.

5.1. Преглед и пројекција физичког обима преузимања и испоруке ПГ у 2016

Табела бр 1: Преглед и пројекција физичког обима за 2016 годину

2016 ПРЕГЛЕД И ПРОЈЕКЦИЈА ЗА XI И XII МЕСЕЦ

месеци	укупно преузимање у ДС (у м3) 2016	укупна испорука купцима (у м3) 2016	Разлика између преузетих и испоручених количина (у м3/месец) 2016	Разлика између преузетих и испоручених количина (у %) 2016
Јануар	1.250.884	1.109.056	141.828	11,34
Фебруар	842.692	873.172	-30.480	-3,62
Март	758.522	747.324	11.198	1,48
Април	276.534	295.353	-18.819	-6,81
Мај	230.441	194.463	35.978	15,61
Јун	114.957	111.240	3.717	3,23
Јул	110.986	104.335	6.651	5,99
Август	130.395	127.454	2.941	2,26
Септембар	156.300	147.595	8.705	5,57
Октобар	542.623	521.159	21.464	3,96
Новембар	770.000	755.000	15.000	1,95
Децембар	1.090.000	1.065.000	25.000	2,29
укупно	6.274.334	6.051.151	223.183	3,56

У табели број 1 су приказане количине гаса по месецима, и то на преузимању, на испоруци, као и разлике изражене у физичким јединицама и процентима, између преузетих и испоручених количина. Као што је наглашено раније, приказане величине су резултат остварених количина за првих 10 месеци и, пројекције до краја године. Ако ове величине из табеле 1, поредимо са остварењем у протеклој години могу се извући следећи закључци:

- Физички обим преузимања гаса износи 4.414.334 метара кубних, што је за 1,4% мање него у 2015 години. Овај податак указује на смањење количине преузетог гаса, а добијен је тако што су узете остварене величине у првих 10 месеци, и израчунат проценат смањења у односу на исти период 2015 године.
- Испоручене количине гаса су добијене по методолошки истој рачуници. Пројектовани обим испорука гаса је 6.051.151 метара кубних, и већи је у односу на испоруке гаса у 2015 години за 1,7%.

- Иако је забележен пад потрошње у првих 10 месеци 2016. године у односу на исти период 2015. године, планирано је повећање испоруке за целу 2016. Годину у односу на 2015. годину због повећања броја прикључака и активирања корисника који нису користили гас као енергент за загревање у истом периоду 2015 године.

5.2 Пројекција финансијских прихода од продаје гаса и трошкова набавке гаса

Пројекција прихода од продаје гаса и расхода по основу набавке гаса, је приказана у табели број 2, а примењена је иста методологија као код физичког обима преузимања и испорука гаса.

Табела број 2: Финансијски преглед за 2016 годину и пројекција за XI и XII месец

ПРЕГЛЕД РЕАЛИЗАЦИЈЕ 2016 И ПРОЈЕКЦИЈА ЗА XI И XII МЕСЕЦ

месеци	укупно преузимање у ДС (у м3) реализација 2016	просечна набавна цена 2016 (дин/м3)	реализована набавна вредност гас 2016	укупна испорука купцима (у м3) реализација 2016	процеч. продајна цена 2016 (дин/м3)	реализовани приход од гаса 2016
Јануар	1.250.884	30,94	38.698.012	1.109.056	41,64	46.183.521
Фебруар	842.692	31,71	26.722.153	873.172	41,52	36.257.187
Март	758.522	30,42	23.071.221	747.324	41,62	31.102.606
I квартал	2.852.098	31,03	88.491.386	2.729.552	41,60	113.543.314
Април	276.534	26,66	7.371.197	295.353	38,47	11.363.497
Мај	230.441	27,46	6.327.266	194.463	40,01	7.781.380
Јун	114.957	28,18	3.239.007	111.240	41,93	4.663.879
II квартал	621.932	27,23	16.937.470	601.056	39,61	23.808.756
Јул	110.986	26,82	2.976.679	104.335	41,66	4.346.347
Август	130.395	26,63	3.472.580	127.454	40,27	5.132.418
Септембар	156.300	26,39	4.124.823	147.595	39,18	5.782.802
III квартал	397.681	26,59	10.574.082	379.384	40,23	15.261.567
Октобар	542.623	26,86	14.575.464	521.159	35,93	18.726.711
Новембар	770.000	26,86	20.682.200	755.000	35,93	27.127.150
Децембар	1.090.000	26,86	29.277.400	1.065.000	35,93	38.265.450
IV квартал	2.402.623		64.535.064	2.341.159		84.119.311
	6.274.334		180.538.002	6.051.151		236.732.948
укупно	6.274.334		180.538.002	6.051.151		236.732.948

Из табеле број 2 се могу извући следећи закључци:

- Набавна вредност природног гаса износи 180.538.002 динара и мања је за 20,84%, од остварења у 2015 години што је резултат значајног смањења набавне цене гаса, која су се догодила у два наврата током 2016 године. Прво смањење цене гаса се догодило 01.04.2016. године, а друго смањење 01.06.2016. године.
- Приходи од продаје гаса, односно њихова пројекција за 2016 годину износи, 236.732.948 динара, што је за 16,74 % мање од оствареног у 2015 години. што је последица значајног смањења продајне цене гаса. Такође се може констатовати да је пад прихода од продаје гаса мањи од пада расхода по основу набавке гаса (20,84% у односу на 16,74 %). Та разлика у процентима је утицала на раст укупне добити.

5.3 Преглед финансијског извештаја и пројекција за XI XII месец за 2016 годину

На основу укупних прихода и расхода, те на бази остварених резултата у погледу расхода, направљен је преглед финансијског извештаја и пројекција за XI и XII месец за 2016 годину и дата је у табели број 3

Табела број 3: Преглед финансијског извештаја и пројекција за XI и XII месец за 2016.

Преглед и процена реализације

000

	Реализација 2015	Процена реализације 2016	Индекс
	1	2	2/1
1.Пословни приходи	290.127	244.490	0,84
Приходи од продаје (60)	284.178	236.733	0,83
Прих.од продаје производа и услуга (61,62)	2.451	4.855	1,98
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	2.093	4.185	2,00
Приходи од активирања учинака и робе (прикључци)	358	670	1,87
Приходи од премија, субвен., дотац., донација(64)		14	
Други пословни приходи(65)	3.498	2.888	0,83
2. Финансијски приходи (66)	12.090	8.110	0,67
3. Остали приходи (67,68)	422	167	0,40
УКУПНО ПРИХОДИ (1+2+3)	302.639	252.767	0,84
1. Набавна вредност продате робе(50)	244.413	180.538	0,74
2.Трошкови материјала (конто група 51)	2.511	3.606	1,44
Трошкови материјала за израду	1.528	2.351	1,54
Трошкови основног и помоћног материјала	1.528	2.351	1,54
Сви други трошкови материјала за израду			
Трошкови осталог материјала (режијског)	344	476	1,38
Трошкови канцеларијског материјала	249	314	1,26

Трошкови материјала и резервних делова	6	22	3,67
Сви други трошкови осталог материјала (режијског)	89	140	1,57
Трошкови горива и енергије	639	779	1,22
Трошкови електричне енергије	83	121	1,46
Трошкови горива за транспортна средства	382	478	1,25
Трошкови природног гаса-сопствена потрошња гаса(50)	174	180	1,03
Сви други трошкови горива и енергије			
3. Трошкови зарада, накнада и ост.лич.(кон. гр. 52)	27.526	23.973	0,87
Трошкови зарада и накнада зарада (брото)	19.114	16.313	0,85
Трошкови пореза и доприноса на терет послодавца	5.517	4.676	0,85
Трошкови накнада по уговору о делу (студ.задруге)	50	435	8,70
	Реализација 2015	Процена реализације 2016	Индекс
Трошкови накнаде члановима управ.и надзор.одбора	525	525	1,00
Остали лич. расх. (превоз,отпрем.привр.умањ.зараде)	2.320	2.024	0,87
4. Трошкови производних услуга (кон. гр. 53)	2.155	1.547	0,72
Трошкови траснпортних и птт услуга,интер.	343	238	0,69
Трошкови услуга одржавања гас, -дим,бажд,осн.сред	1.429	1.029	0,72
Трошкови рекламе и пропаганде	0	0	
Трошкови осталих услуга	383	280	0,73
5. Трошкови Амортизације и резервисања	2.841	22.468	7,91
6. Нематеријални трошкови (конто група 55.)	5.193	5.503	1,06
Трош. Непроиз.услуга(адв,ревиз,саветов..)	2.023	2.000	0,99
Трошкови репрезентације	74	90	1,22
Трошкови премија осигурања	200	240	1,20
Трошкови платног промета	506	649	1,28
Трошкови чланарина	30	20	0,67
Трошкови пореза и доп., пор.на имовину и накнада за уређ	1.241	1.304	1,05
Остали нематеријални трошкови (судске таксе, лок.таксе,вешт.,линц...)	1.119	1.200	1,07
7. Финансијски расходи	16.126	10.281	0,64
8. Остали расходи (нег.кур.раз.,отпис потр)	318	184	0,58
Укупно (2+3+4+6)	37.385	34.629	0,93
УКУПНО РАСХОДИ(1+2+3+4+5+6+7+8)	301.083	248.100	0,82
ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.556	4.667	
ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД ПЕРИОДА			
ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1167	132	
НЕТО ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК	389	4.535	

Из приложене табеле број 3, се може извући пуно закључака, а од значаја је напоменути следеће:

- Финансијски резултат за 2016 годину је пројектован на цца 4.535.000 динара (добит пре опорезивања), што је више у односу на добит у 2015 години, која је износила цца 389.000,00 динара. То показује да се предузеће опоравља и полако напредује.
- Повећана добит је резултат спрегнутог дејства, иако су смањени укупни приходи (највише због чињенице да је у току 2016 године дошло до значајног смањења цене природног гаса), значајно су смањени и расходи из истог разлога па је укупна добит повећана. Пословни приходи су имали пад од око 16,5 %, али су и укупни расходи имали пад од 17,6%. Треба приметити и да су остали пословни приходи имали раст али без значајнијег утицаја на укупан пословни приход, јер су остали пословни приходи минорни у односу на приходе од продаје гаса. У ове приходе улазе, наплата по основу нових прикључака и по основу наплате укључења и искључења потрошача.
- На страни расхода, уочљиво је да је набавна вредност продате робе имала велики пад који је износио око 26%. што је утицало на укупан промет али није утицало на укупну добит.
- Трошкови материјала (конто 51) , су имали раст од око 44 %.
- Трошкови зарада и осталих личних примања (група 52) су имали пад од око 13% што је резултат смањења броја запослених у току године.
- Трошкови производних услуга (група 53) су имали пад са 2.155.000 на 1.547.000 или око 28 %, а резултат су штедње
- Трошкови амортизације и резервисања су имали значајан раст јер су се коначно стекли услови да се отпише део спорних потраживања на које нас обавезује закон кроз исправку вредности, и поред тога је извршено резервисање средстава за отпмнине запослених.
- Нематеријални трошкови (група 55 су повећани незнатно са 5.193.000 динара на 5.503.000 на чега је најише утицало повећање трошкова платног промета, пореза и осигурања.
- Остали расходи су смањени са 318.000 , на 184.000 динара.

5.4. Преглед цена гаса за јавно снабдевање и цена за приступ систему за дистрибуцију гаса

Познато је да оснивач ЈП Гас Темерин, а што је био случај и са осталим дистрибутерима, одређивао дистрибутивну разлику, а тиме и значајно утицао на цену гаса. Такав начин рада је важио до краја 2008 године. Почев од 2009 године, дошло је до суштинске разлике у начину формирања цена гаса, са циљем да се започне са либерализацијом тржишта гаса, аи енергије уопште. Влада РС је још 2006 године формирала Агенцију за енергетику, као регулаторно тело на тржишту енергије. Од тада АЕРС континуирано ради на уређењу тржишта енергената у складу са директивама ЕУ. Тако се у протеклом периоду све полако мењало и прилагођавало да би данас имали потпуно другачију слику о тржишту енергије. Суштинске промене у овој области су донете са циљем да се тржиште потпуно либерализује а тиме и обезбеди недискриминаторски положај свим учесницима на тржишту. Суштинске промене су резултирале да се донесе такозвани тарифни правилник, да се сви потрошачи категоришу у складу са јединственим правилима, и да се утврде методологије за формирање цена. Тако су сви потрошачи на основу утврђене методологије сврстани у категорије у зависности од притиска, а потом и у групе у оквиру сваке категорије, према типу потрошње (мала потрошња, равномерна, неравномерна, ванвршна,...).

Тарифним правилником су утврђене три тарифе за плаћање и то:

- Тарифни елемент енергент, кога плаћају све категорије потрошача, по цени коју одобрава АЕРС
- Тарифни елемент место испоруке, кога плаћају такође све категорије потрошача
- Тарифни елемент капацитет, кога плаћају само одређене групе потрошача.

Накнаде по тарифним елементима су различите за различите категорије односно групе купаца.

У циљу бољег сагледавања ситуације у погледу цена гаса и цена приступу и коришћењу дистрибутивног система, у наставку дајемо кретање цена у последњих годину дана

ЦЕНЕ ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ЈАВНО СНАБДЕВАЊЕ КОЈЕ СУ ВАЖИЛЕ ОД 15.11.2015.ДО
01.04.2016.ГОДИНЕ

Табела 4

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 p < 6 bar	Мала потрошња	41,16		979,18
	Ванвршна К1	38,37	208,25	979,18
	Равномерна К1	38,37	252,87	979,18
	Неравномерна К1	38,37	297,50	979,18

ЦЕНЕ ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ЈАВНО СНАБДЕВАЊЕ КОЈЕ СУ ВАЖИЛЕ ОД 01.04.2016.ДО
01.06.2016.ГОДИНЕ

Табела 5

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 p < 6 bar	Мала потрошња	36,30		979,18
	Ванвршна К1	33,51	208,25	979,18
	Равномерна К1	33,51	252,87	979,18
	Неравномерна К1	33,51	297,50	979,18

ЦЕНЕ ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ЈАВНО СНАБДЕВАЊЕ КОЈЕ ВАЖЕ ОД 01.06.2016.

Табела 6

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 p < 6 bar	Мала потрошња	34,97		979,18
	Ванвршна К1	32,18	208,25	979,18
	Равномерна К1	32,18	252,87	979,18
	Неравномерна К1	32,18	297,50	979,18

ЦЕНЕ ЗА ПРИСТУП И КОРИШЋЕЊЕ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА КОЈЕ ВАЖЕ ОД 15.11.2015

Табела 7

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)
Категорија 1 p < 6 bar	Мала потрошња	8,99	0,00
	Ванвршна К1	6,20	208,25
	Равномерна К1	6,20	252,87
	Неравномерна К1	6,20	297,50
Категорија 2 6 ≤ p ≤ 16 bar	Ванвршна потрошња К2	4,88	165,41
	Равномерна потрошња К2	4,88	200,86
	Неравномерна потрошња К2	4,88	236,30

Из приложеног кретања цена гаса за јавно снабдевање, које спадају под регулисане цене, дакле одобрене од стране надлежне Агенције за Енергетику, се може закључити да су у протеклом периоду цене само опадале и није за очекивати да ће то ићи у недоглед, али ако не буде великих промена што се тиче поскупљења за очекивати је већи број потрошача и стабилније пословање ЈП Гас Темерин.

5.5. Преглед и пројекција броја потрошача по групама потрошача

Што се тиче броја потрошача он се може посматрати из угла тренутних потрошача по групама, као и броја нових прикључака на гасну мрежу. Од изградње гасоводне мреже, највећи број прикључака у једној години је био 369 (2005 одине). Од тада је присутан константан пад броја нових прикључака (што је и разумљиво јер се општина не проширује у погледу нових стамбених насеља) све до прошле године кад је забележена стагнација и напослету раст ове године на чега је највероватније утицало смањење цене природног гаса за јавно снабдевање, па се потрошачи поново окрећу овом енергенту за потребе грева. Број прикључака током неколико претходних година можемо видети у следећој табели.

Табела број 8: Приказ броја нових прикључака у периоду 2009 до 2016 године

Година	Број нових прикључака
2009	121
2010	49
2011	46
2012	34
2013	27
2014	15
2015	16
2016 (до 31.10)	27

Из табеле се види да је број прикључака у 2016 години забележио раст, али треба истаћи да у наредном периоду не треба очекивати значајнији раст броја нових потрошача, јер је дошло до засићења тржишта, односно сви који су мислили трошити гас, већ су обезбедили прикључке и да је овај број прикључака близу реалног у погледу нових стамбених јединица у општини Темерин. Нових потрошача ће бити али само онолико колико се буде повећавао број домаћинстава, и наравно за мали број оних који се из неког разлога одлуче да почну користити гас а да до сада нису имали прикључак (број таквих случајева је јако мали).

У наредној табели је дат преглед броја потрошача по групама за 2014,2015,2016 и пројекција за 2017 годину

Табела број 9: Приказ броја потрошача по групама и пројекција за 2017

Групе купаца	2014	2015	2016	2017
	Број купаца	Број купаца	Број купаца	Број купаца
К 1 Мала потрошња- домаћинства	6.431	6.391	6.401	6.408
К 1 Мала потрошња- остали	151	201	195	202
К 1 Равномерна потрошња	14	14	14	14
К 1 Неравномерна потрошња	24	24	26	26
К 2 Равномерна потрошња	1	1	1	1
К 2 Неравномерна потрошња	2	2	2	2
Укупно	6.623	6.633	6.639	6.653

Из табеле се види да укупан број потрошача расте, и за очекивати је да се тај тренд настави ако се устали цена гаса и остане међу најјефтинијим енергентима.

6. ПЛАН ЗА 2017 ГОДИНУ

У претходном делу смо дали комплетне пројекције свих параметара пословања за 2016 годину, као годину на основу које се прилази изради плана за 2017 годину. Такође смо дали опширна и уверљива образложења за све појединачне вредности добијених пројекција. При томе смо поступали у складу са „ СМЕРНИЦАМА ЗА ИЗРАДУ ГОДИШЊИХ ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА ЗА 2017 ГОДИНУ „ , које је усвојила Влада РС . дана 17.11.2016. године , под броје 023-10876/2016.

6.1. План физичког обима преузимања и испоруке гаса за 2017 годину

Табела број 10: Табеларни приказ плана преузимања и испорука гаса у 2017 години

ПЛАН 2017

месеци	укупно преузимање у ДС (у м3) план 2017	укупна испорука купцима (у м3) план 2017	Разлика између преузетих и испоручених количина (у м3/месец) план 2017	Разлика између преузетих и испоручених количина (у %)
Јануар	1.100.000	1.081.000	19.000	1,73
Фебруар	1.000.000	983.000	17.000	1,70
Март	800.000	788.000	12.000	1,50
Април	350.000	346.000	4.000	1,14
Мај	220.000	218.000	2.000	0,91
Јун	120.000	120.000	0	0,00
Јул	120.000	119.000	1.000	0,83
Август	120.000	119.000	1.000	0,83
Септембар	170.000	168.000	2.000	1,18
Октобар	400.000	395.000	5.000	1,25
Новембар	700.000	689.000	11.000	1,57
Децембар	1.050.000	1.031.000	19.000	1,81
укупно	6.150.000	6.057.000	93.000	1,51

Из табеле 10 се може уочити следеће:

- Укупна планирана испорука гаса у 2017 години износи 6.057.000 метара кубних, и процена је да ће бити незнатно већа у односу на 2016. годину, на чега утиче повећан број корисника енергента, али не у значајнијој мери јер се очекују слични временски услови (блага зима) као у 2016. години. Ово је резултат жеље да позитивно пословање буде засновано на чврстим основама, а не на нереалним жељама.
- Планирани губитак гаса у мрежи је такође мањи и од оствареног и од постављеног циља. Он је просто резултат тога да је приказани износ нешто што АЕРС препоручује и признаје одобреном методологијом формирања цена. У нашим анализама губитака гаса смо такође дошли до закључка да је превелики губитак гас, последица и нетачне температурне компензације. Познато је да се измерена количина испорученог гаса, коригује у односу на ставрни притисак и температуру. Корекција по основу температуре се врши или аутоматски код мерача који имају уграђен коректор или рачунским путем. Код корекције рачунским путем која је код нас доминантна, стандардом је предвиђено да се предвиђа просечна температура од 6 степени, а познато је да имамо вишегодишњи просек изнад тога, односно да је просечна измерена температура виша од 6 степени. На крају и у циљевима за 2017 годину, смо себи поставили задатак да губитак смањимо на 2 %.

6.2. План броја запослених радника за 2017 годину

У наредној табели је дат планирани број радника по кавлификационој структури, како преглед и пројекција за 2016 годину, тако и план за 2017 годину.

Табела број 11: Приказ броја запослених у 2016. и планираног броја запослених у 2017. години

Редни број	Стручна спрема	Број радника до 01.04.2016 године	Број радника са 30.10.2016 године	учешће у %	Пројекција броја радника у 2016 години	учешће у %	планиран број радника у 2017	учешће у %
1	ВСС	8	7	33	8	35	8	35
2	ССС	15	14	66	15	65	15	65
УКУПНО		23	21	100	23	100	23	100

У прилогу број 1 је дат преглед броја запослених по стручној спреми и организационим јединицама, са пројекцијом остварења до краја 2016 и планом за 2017 годину. Наглашавамо да није планирано повећање броја запослених у 2017. години.

6.3. План инвестирања у 2017 години

Овај сегмент плана рада у 2017 години је неизвесан. За то постоји један једини разлог, а то је неизвесност стварних могућности предузећа. Потреба за инвестицијама је несумњив, на неколико сегмената као што су:

- Улагање у замену бројила. Ми са једне стране имамо и законску обавезу да бројила замењујемо новима али и стварну потребу да их мењамо технолошки савременијим. У том смислу се јављују два разлога. Један је да имају могућност аутоматске температурне корекције а друга је да су предвиђена места за додавање модула који омогућује надоградњу даљинског читавања.
- Неспорна је потреба и за проширењем односно обнављањем возног парка. Предузеће тренутно располаже само са три возила, од којих су два преко 10 година старости. Јасно је да су она значајан део времена у сервису, што не само да сужава расположивост возила него и повећава трошкове.
- Имамо у локалној самоуправи наговештај доласка једног инвеститора, коме је неопходан гас у значајнијим количинама, а за реализацију је нужно проширење мреже и изградња МРС.
- Неопходно је планирати реконструкцију крова на пословној згради, јер су уочена велика оштећења која се манифестују и прокишњавањем у већем броју просторија, а постоји могућност и урушавања.
- У план је ушла и набавка одређеног броја рачунара, јер су стари дотрајали а ни њихове могућности не задовољавају данашње потребе

У табели број 12 је дат преглед плана инвестирања по врстама инвестиција за 2017 годину

Табела број 12

Износ у 000 динара

Р. бр	Назив Инв. Улаг.	Извор Средстава	Год Поч. Улагања	Год Зав. Улагања	Ук. Вредн. улагања	Планирано у у2016	Пројекција За 2016	План За 2017
1.	МРС	сопст	2017	2017	7.000	7.000	0,0	7.000
2.	КМРС	сопст	2017	2017	14.000	3.700	500	14.000
3.	Возила	сопст	2017	2017	1.300	1.000	0,0	1.300
4.	Посл. простор	сопст	2017	2017	1.000	1.000	0,0	1.000
5.	рачунари	сопст	2017	2017	500	500	175	500
6.	Дистр Гасна мрежа	сопст	2017	2017	3.850	3.850	0,0	3.850
	УКУПНО				27.650	16.050	675	27.650

Значење коришћених скраћеница у табели 12:

МРС- Мерно регулационе станице или регулационе станице –РС

КМРС- прикључци кућних мерно регулационих станица

7. ПЛАНИРАНИ ТРОШКОВИ И РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА ЗА 2017

При изради финансијског плана предузећа за 2017 годину, неопходно је поћи од параметара који су утврђени у претходном делу овог плана и програма пословања. Ти параметри су :

- ✓ Планирани обим испорука гаса
- ✓ Планирани број прикључака
- ✓ Планирана просечна продајна цена гаса
- ✓ Планиране цене прикључака
- ✓ Планирани обим преузимања гаса
- ✓ Просечан губитак гаса
- ✓ Планирана набавна цена гаса

Табела број 13: Финансијски план за 2017 годину

ПЛАН 2017

месеци	укупно преузимање у ДС (у м3) план 2017	планирана набавна цена 2017 (дин/м3)	планирана набавна вредност гас 2017	укупна испорука купцима (у м3) план 2017	планирана продајна цена 2017 (дин/м3)	планирани приход од гаса 2017
Јануар	1.100.000	26,86	29.546.000	1.081.000	35,93	38.840.330
Фебруар	1.000.000	26,86	26.860.000	983.000	35,93	35.319.190
Март	800.000	26,86	21.488.000	788.000	35,93	28.312.840
I квартал	2.900.000		77.894.000	2.852.000		102.472.360
Април	350.000	26,86	9.401.000	346.000	35,93	12.431.780
Мај	220.000	26,86	5.909.200	218.000	35,93	7.832.740
Јун	120.000	26,86	3.223.200	120.000	35,93	4.311.600
II квартал	690.000		18.533.400	684.000		24.576.120
Јул	120.000	26,86	3.223.200	119.000	35,93	4.275.670
Август	120.000	26,86	3.223.200	119.000	35,93	4.275.670
Септембар	170.000	26,86	4.566.200	168.000	35,93	6.036.240
III квартал	410.000		11.012.600	406.000		14.587.580
Октобар	400.000	26,86	10.744.000	395.000	35,93	14.192.350
Новембар	700.000	26,86	18.802.000	689.000	35,93	24.755.770
Децембар	1.050.000	26,86	28.203.000	1.031.000	35,93	37.043.830
IV квартал	2.150.000		57.749.000	2.115.000		75.991.950
	6.150.000		165.189.000	6.057.000		217.628.010
укупно	6.150.000		165.189.000	6.057.000		217.628.010

У табели број 13 дат је план преузимања гаса по месецима, са укупном количином преузимања у 2017 години, која износи 6.150.000 метара кубних природног гаса. Уз

планирану просечну набавну цену гаса од 26,86 динара, добија се укупна набавна вредност гаса у износу од 165.189.000 динара (исказана вредност је без ПДВ). Уз планирану укупну годишњу испоруку гаса од 6.057.000 метара кубних гаса и планирану просечну продајну цену гаса у износу од 35,93 динара по метру кубном, добија се укупна вредност испорука гаса у износу од 217.628.010 динара. У пројекцији остварења за 2016 годину су сви параметри образлагани па их овде нећемо посебно истицати. Можда треба напоменути још једном планиране набавне и продајне цене гаса, као највеће непознанице. У овом моменту није могуће прецизно предвидети како ће се кретати набавне цене гаса, али смо пошли од претпоставке да ће бити мање колебање долара а тиме и набавне цене. Очекујемо од надлежних, да ће свако значајније повећање имати за последицу благовремено повећање и продајне цене гаса. Треба ипак бити реалан и признати да се та трка између набавне и продајне цене не може добити и да ћемо ми претрпети значајне губитке уколико дође до значајнијег повећања набавне цене поготово ако оно настане у зимском периоду, ако ни због чега онда због закона о заштити потрошача, који налаже да се продајна цена мора најавити најмање 30 дана пре почетка њене примене. Због амортизације оваквих промена цена, ми смо предвидели још једну врсту резерве. Та резерва се крије у чињеници да просечна продајна цена није обухватила и такозвану накнаду по месту испоруке, већ само приход по основу тарифног елемента енергент. Међутим такође треба имати у виду да није реално и да успемо све трошкове одржати на нивоу достигнутог нивоа пројекције за 2016 годину . Наиме у планираном финансијском резултату за 2017 годину (табела 14) смо све трошкове задржали на нивоу трошкова из 2016 године сем трошкова набавке гаса, и трошкова зарада. Планско повећање зарада смо планирали из разлога да оставимо могућност покушаја да амортизујемо неко од три смањења зарада у претходном периоду. Ми ћемо све учинити да те трошкове задржимо на том нивоу и то ћемо свакако постићи за оне трошкове који су под нашом контролом, али није реално да се остали трошкови задрже на нивоу из 2016 године. Ми смо се доследно држали издатих смерница, па смо у план ушли без раста трошкова.

На основу свега изнетог, у табели 14 је дат планирани финансијски резултат за 2017. годину.

Табела 14: План финансијског резултата за 2017. годину

ПЛАН 2017

000

	Реализација 2015	Процена реализације 2016	План 2017	Индекс
	1	2	3	3/2
1.Пословни приходи	290.127	244.490	225.228	0,92
Приходи од продаје (60)	284.178	236.733	217.628	0,92
Прих.од продаје производа и услуга (61,62)	2.451	4.855	4.600	0,95
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	2.093	4.185	4.000	0,96
Приходи од активирања учинака и робе (прикључци)	358	670	600	0,90
Приходи од премија, субвен., дотац., донација(64)		14		0,00
Други пословни приходи(65)	3.498	2.888	3.000	1,04
2. Финансијски приходи (66)	12.090	8.110	8.200	1,01
3. Остали приходи (67,68)	422	167	200	1,20
УКУПНО ПРИХОДИ (1+2+3)	302.639	252.767	233.628	0,92
1. Набавна вредност продате робе(50)	244.413	180.538	165.189	0,91
2. Трошкови материјала (конто група 51)	2.511	3.606	3.580	0,99
Трошкови материјала за израду	1.528	2.351	2.330	0,99
Трошкови основног и помоћног материјала	1.528	2.351	2.330	0,99
Сви други трошкови материјала за израду				
Трошкови осталог материјала (режијског)	344	476	470	0,99
Трошкови канцеларијског материјала	249	314	310	0,99
Трошкови материјала и резервних делова	6	22	20	0,91
Сви други трошкови осталог материјала (режијског)	89	140	140	1,00
Трошкови горива и енергије	639	779	780	1,00
Трошкови електричне енергије	83	121	120	0,99
Трошкови горива за транспортна средства	382	478	480	1,00
Трошкови природног гаса-сопствена потрошња гаса(50)	174	180	180	1,00
Сви други трошкови горива и енергије				
3. Трошкови зарада, накнада и ост.лич.(кон. гр. 52)	27.526	23.973	33.418	1,39
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	19.114	16.313	23.477	1,44
Трошкови пореза и доприноса на терет послодавца	5.517	4.676	6.864	1,47
Трошкови накнада по уговору о делу (студ.задруге)	50	435	520	1,20
	Реализација 2015	Процена реализације 2016	План 2017	Индекс
Трошкови накнаде члановима управ.и надзор.одбора	525	525	525	1,00
Остали лич. расх. (превоз,отпрем.привр.умањ.зараде)	2.320	2.024	2.032	1,00
4. Трошкови производних услуга (кон. гр. 53)	2.155	1.547	1.500	0,97

Трошкови транспортних и птт услуга,интер.	343	238	230	0,97
Трошкови услуга одржавања гас, -дим,бажд,осн.сред	1.429	1.029	1.020	0,99
Трошкови рекламе и пропаганде	0	0		
Трошкови осталих услуга	383	280	250	0,89
5. Трошкови Амортизације и резервисања	2.841	22.468	9.970	0,44
6. Нематеријални трошкови (конто група 55.)	5.193	5.503	5.500	1,00
Трош. Непроиз.услуга(адв,ревиз,саветов..)	2.023	2.000	2.000	1,00
Трошкови репрезентације	74	90	90	1,00
Трошкови премија осигурања	200	240	240	1,00
Трошкови платног промета	506	649	650	1,00
Трошкови чланарина	30	20	20	1,00
Трошкови пореза и доп., пор.на имовину и накнада за уређ	1.241	1.304	1.300	1,00
Остали нематеријални трошкови (судске таксе, лок.таксе,вешт.,линц...)	1.119	1.200	1.200	1,00
7. Финансијски расходи	16.126	10.281	8.300	0,81
8. Остали расходи	318	184	210	1,14
Укупно (2+3+4+6)	37.385	34.629	43.998	1,27
УКУПНО РАСХОДИ(1+2+3+4+5+6+7+8)	301.083	248.100	227.667	0,92
ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.556	4.667	5.961	
ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД ПЕРИОДА				
ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1167	132	1390	
НЕТО ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК	389	4.535	4.571	

Најважнија порука из плана финансијског резултата је следећа:

- ❖ У 2015 години остварена је нето добит од 389.000 динара
- ❖ У пројекцији финансијског резултата за 2016 годину, исказана је планирана добит од 4.535.000 динара, што је знатно више него у 2015 години, уз могућност да то не буде по плану ако се промени набавна цена у последња два месеца 2016. године.
- ❖ У плану за 2017 годину планиран је позитиван финансијски резултат од 4.571.000 динара у нади да ћемо и успети да га реализујемо
- ❖ На страни планираних трошкова може се уочити планирани пораст трошкова за зараде, али тиме је само остављена могућност да се зараде у 2017 години, ако за то буде било економских могућности, врате на ниво какве су биле у 2015. години, јер су плате током 2015. године смањиване у три наврата, на иницијативу државе, општине и руководства самог предузећа у циљу смањења трошкова. Ако се планирани издаци не испланирају, не могу се после ни реализовати.

8. ЗАКЉУЧАК

1. У 2015. години је остварен позитиван финансијски резултат, захваљујући пре свега уштедама на свим врстама трошкова (смањени су трошкови материјала, трошкови личних доходака), а уз то су остварени и већи приходи у другом делу године због изборене повољније ситуације у разлици између набавне и продајне цене гаса.
2. У 2016. години је настављено са штедњом на свим трошковима и уз то је дошло до нешто повољнијих тржишних прилика. Ту све пре свега мисли на смањење губитака на курсним разликама. Такође су смањени издаци за камате. На исказаној пројекцији финансијског резултата за 2016. годину то на први поглед није видљиво, јер је предузеће захваљујући значајно бољем резултату извршило своју законску обавезу у погледу отписа ненаплативих потраживања која ранијих година није било могуће отписати јер би се исказали огромни губитци што би довело у питање и опстанак самог предузећа.
3. План за 2017 годину је урађен на реалним показатељима уз благу дозу песимизма. Песимизам је пре свега поука из претходних година, када су резултати реално увек били бољи од очекиваних. И поред присутног песимизма план показује да се може очекивати позитиван финансијски резултат.
4. Предузеће није успело остварити планирани обим инвестиција у 2016 години због константног притиска добављача да се смање дуговања, па је план инвестиција у 2017. години позамашан јер више не постоји могућност одлагања. То се пре свега односи на санацију крова, обнову возног парка и законом прописане обавезе земене мерача протока газа на кућним прикључцима.
5. Предузеће је смањило губитке гаса у мрежи, али се са тиме мора наставити, јер су они још увек неприхватљиво високи.
6. Задуженост предузећа је значајно смањена, али не и потпуно елиминисана, што намеће потребу настављања са свим мерама наплате старих потраживања.

ВД Директора

Гајо Козомора

Председник Надзорног одбора

Здравко Ињац

